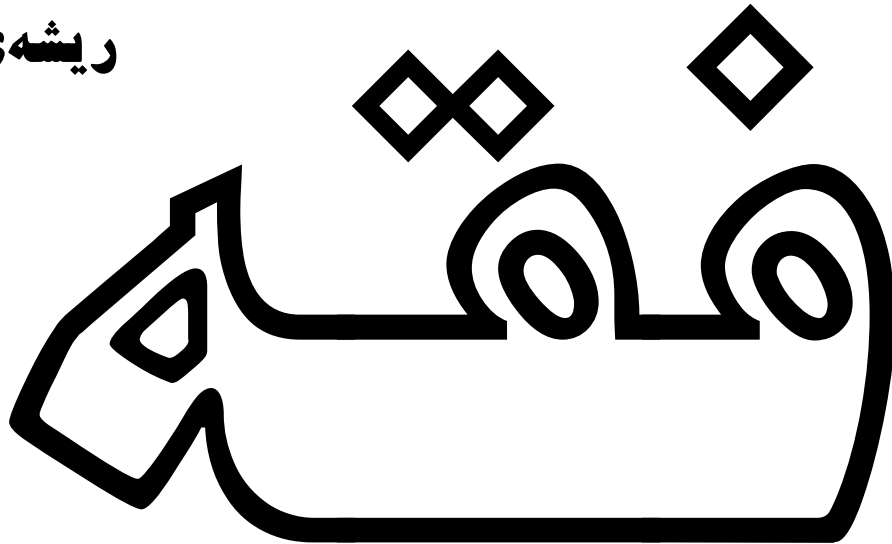

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۱۴۹۱

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود. قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۱۲۹۱، «فقه» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «فقه» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «فقه» می‌باشد.^۱ امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۱۲۹۱
ریشه	فقه
تعداد تکرار	۲۰
تعداد مشتقات	۷
تعداد ریشه مرتبط	۱۴۷

فهرست مشتقات

۱. تَفَقَّهُونَ (۱) ۲. لَيَتَفَقَّهُونَ (۱) ۴. يَفَقَّهُونَ (۱) ۶. يَفَقَّهُونَ (۹)
۲. نَفَقَهُ (۱) ۳. يَفَقَّهُونَ (۴) ۷. يَفَقَّهُونَ (۳)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. ابد (۱)	۳۱. جهنم (۲)	۶۱. رَأَى (۳)	۹۱. عین (۱)	۱۲۱. کون (۹)
۲. احد (۱)	۳۲. جی ء (۱)	۶۲. سِیح (۳)	۹۲. غفر (۱)	۱۲۲. کیف (۱)
۳. اخذ (۱)	۳۳. حتی (۳)	۶۳. سِیع (۱)	۹۳. غفل (۱)	۱۲۳. لبس (۱)
۴. اذن (۴)	۳۴. حدث (۱)	۶۴. سِبل (۱)	۹۴. غلب (۲)	۱۲۴. لعل (۲)
۵. ارض (۲)	۳۵. حذر (۱)	۶۵. سد (۱)	۹۵. غنم (۱)	۱۲۵. موت (۱)
۶. الف (۱)	۳۶. حرر (۲)	۶۶. سطر (۱)	۹۶. فرح (۱)	۱۲۶. مول (۱)
۷. الله (۱۰)	۳۷. حرض (۱)	۶۷. سمع (۲)	۹۷. فرق (۱)	۱۲۷. مئی (۲)
۸. اله (۱۰)	۳۸. حسد (۱)	۶۸. سمو (۲)	۹۸. فصل (۱)	۱۲۸. نبو (۱)
۹. امن (۴)	۳۹. حسن (۱)	۶۹. سوء (۱)	۹۹. فضض (۱)	۱۲۹. نذر (۱)
۱۰. انس (۱)	۴۰. حلم (۱)	۷۰. سور (۱)	۱۰۰. فوق (۱)	۱۳۰. نزل (۱)
۱۱. انن (۵)	۴۱. حمد (۱)	۷۱. شدد (۲)	۱۰۱. قبل (۱)	۱۳۱. نسی (۱)
۱۲. اولاء (۱)	۴۲. خزن (۱)	۷۲. شعب (۱)	۱۰۲. قتل (۱)	۱۳۲. نشء (۱)
۱۳. اول (۳)	۴۳. خلف (۴)	۷۳. شعیب (۱)	۱۰۳. قدر (۱)	۱۳۳. نظر (۲)
۱۴. اوی (۴)	۴۴. دبر (۱)	۷۴. شیء (۱)	۱۰۴. قدم (۱)	۱۳۴. نعم (۱)
۱۵. ائی (۴)	۴۵. درک (۱)	۷۵. شید (۱)	۱۰۵. قرآن (۱)	۱۳۵. نفر (۴)
۱۶. ابی (۵)	۴۶. دعو (۱)	۷۶. شیع (۱)	۱۰۶. قرء (۱)	۱۳۶. نفس (۲)
۱۷. بدل (۱)	۴۷. دون (۱)	۷۷. صبر (۱)	۱۰۷. قرر (۱)	۱۳۷. نفق (۲)
۱۸. برج (۱)	۴۸. دین (۱)	۷۸. صدر (۱)	۱۰۸. قعد (۱)	۱۳۸. نور (۱)
۱۹. بصر (۱)	۴۹. ذرء (۱)	۷۹. صرف (۳)	۱۰۹. قلب (۷)	۱۳۹. هدی (۲)
۲۰. بعث (۱)	۵۰. ذکر (۲)	۸۰. صوب (۲)	۱۱۰. قلل (۱)	۱۴۰. وجد (۱)
۲۱. بعض (۴)	۵۱. ذوق (۱)	۸۱. ضعف (۱)	۱۱۱. قول (۱۶)	۱۴۱. وحد (۳)
۲۲. بلغ (۱)	۵۲. ربب (۲)	۸۲. ضلل (۱)	۱۱۲. قوم (۷)	۱۴۲. ودع (۱)
۲۳. بئس (۱)	۵۳. رجع (۱)	۸۳. طبع (۲)	۱۱۳. کثر (۲)	۱۴۳. وذر (۱)
۲۴. بین (۱)	۵۴. رجل (۱)	۸۴. طلق (۱)	۱۱۴. کره (۱)	۱۴۴. وقر (۳)
۲۵. تبع (۲)	۵۵. رجم (۱)	۸۵. طوف (۱)	۱۱۵. کفر (۳)	۱۴۵. وله (۱۰)
۲۶. تحت (۱)	۵۶. رسل (۲)	۸۶. ظلم (۱)	۱۱۶. کفف (۱)	۱۴۶. ولی (۱)
۲۷. جدل (۱)	۵۷. رضو (۱)	۸۷. عذب (۱)	۱۱۷. کلل (۳)	۱۴۷. یدی (۱)
۲۸. جعل (۳)	۵۸. رهب (۱)	۸۸. عرض (۱)	۱۱۸. کلم (۱)	
۲۹. جنن (۱)	۵۹. رهط (۱)	۸۹. عزز (۱)	۱۱۹. کنن (۳)	
۳۰. جهد (۱)	۶۰. رود (۱)	۹۰. عشر (۱)	۱۲۰. کود (۲)	

فهرست آیات

۱. {النساء - ۷۸} أَيْنَمَا تَكُونُوا يُدْرِكْكُمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ مُّشِيدَةٍ وَإِنْ تُصِبْهُمْ حَسَنَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَإِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِكَ قُلْ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ فَمَا لَهُمْ لَوْلَا أَلْقَاهُمُ اللَّهُ فِي سُبُلٍ مَّكِينَةٍ لَا يُعْرَفُونَ إِلَّا أَسَاطِيرَ الْأُولِينَ
۲. {الأنعام - ۲۵} وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ وَجَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِنْ يَرَوْا كَلِمًا لَا يُؤْمِنُ بِهَا حَتَّىٰ إِذَا جَاءَكَ مُجَادِلُونَكَ يَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأُولِينَ
۳. {الأنعام - ۶۵} قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلَىٰ أَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا مِنْ فَوْقِكُمْ أَوْ مِنْ تَحْتِ أَرْجُلِكُمْ أَوْ يَلْبَسَكُمْ شِيعًا وَيُذِيقَ بَعْضَكُمْ بَعْضًا انظُرْ كَيْفَ نَصَّرَ الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُونَ
۴. {الأنعام - ۹۸} وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ فَمُسْتَقَرًّا وَمُسْتَوْدَعًا قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ
۵. {الأعراف - ۱۷} وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ لَهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ آذَانٌ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا أُولَٰئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلَّ هُمْ أَضَلُّ أُولَٰئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ
۶. {الأنفال - ۶۵} يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى الْقِتَالِ إِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ عَشْرُونَ صَابِرُونَ يَغْلِبُوا مِائَتِينَ وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ يَغْلِبُوا أَلْفًا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ
۷. {التوبة - ۸۱} فَرِحَ الْمُخَلَّفُونَ بِمَقْعَدِهِمْ خِلَافَ رَسُولِ اللَّهِ وَكَرِهُوا أَنْ يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَالُوا لَا تَنْفِرُوا فِي الْحَرِّ قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ أَشَدُّ حَرًّا لَوْ كَانُوا يَفْقَهُونَ
۸. {التوبة - ۸۷} رَضُوا بِأَنْ يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ
۹. {التوبة - ۱۲} وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنْفِرُوا كَافَّةً فَلَوْ لَا نَفَرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَلِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ
۱۰. {التوبة - ۱۲} وَإِذَا مَا أَنْزَلْنَا سُورَةً تَنْظُرَ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ هَلْ يَرَاكُمْ مِنْ أَحَدٍ ثُمَّ انصَرَفُوا صَرَفَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ
۱۱. {هود - ۹۱} قَالُوا يَا شُعَيْبُ مَا نَفَقَهُ كَثِيرًا مِمَّا تَقُولُ وَإِنَّا لَكَرَاهُ فَبِمَا ضَعِيفَاتٌ لَوْ لَا رَهْطُكَ لَرَجَمْنَاكَ وَمَا أَنتَ عَلَيْنَا بِعَزِيزٍ
۱۲. {الإسراء - ۴۴} تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَاوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَكِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا
۱۳. {الإسراء - ۴۶} وَجَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِذَا ذُكِرَتْ رَبَّكَ فِي الْقُرْآنِ وَحْدَهُ وَلَوْ عَلَىٰ أَدْبَارِهِمْ نُفُورًا
۱۴. {الكهف - ۵۷} وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ فَأَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتْ يَدَاؤُهُ إِنَّا جَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِنْ تَدْعُهُمْ إِلَى الْهُدَىٰ فَلَنْ يَهْتَدُوا إِذًا أَبَدًا
۱۵. {الكهف - ۹۳} حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ وَجَدَ مِنْ دُونِهِمَا قَوْمًا لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا
۱۶. {طه - ۲۸} يَفْقَهُوا قَوْلِي
۱۷. {الفتح - ۱۵} سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ إِذَا انْطَلَقْتُمْ إِلَىٰ مَعَانِمٍ لِتَأْخُذُوهَا ذُرُوعًا وَنَبِيغًا يُرِيدُونَ أَنْ يُبَدِّلُوا كَلَامَ اللَّهِ قُلْ لَنْ تَتَّبِعُونَا كَذَلِكُمْ قَالَ اللَّهُ مِنْ قَبْلُ فَسَيَقُولُونَ بَلْ تَحْسُدُونَنَا بَلْ كَانُوا لَا يَفْقَهُونَ إِلَّا قَلِيلًا
۱۸. {الحشر - ۱۳} لَأَنْتُمْ أَشَدُّ رَهْبَةً فِي صُدُورِهِمْ مِنَ اللَّهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ
۱۹. {المنافقون - ۳} ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ
۲۰. {المنافقون - ۷} هُمُ الَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تُنْفِقُوا عَلَىٰ مَنْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ حَتَّىٰ يَنْفَضُوا وَلِلَّهِ خَزَائِنُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَفْقَهُونَ